

SOFT SKILLS ЯК СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Наталія Менів¹, Ганна Різун², Марія Вінярська³

*КЗВО ЛОР “Львівська медична академія імені Андрея Крупинського”,
бул. П. Дорошенка, 70, Львів, UA–79000*

¹*vinemn@ukr.net;*

²*gannarizun@gmail.com;*

³*vinarskamariaskl@gmail.com*

Обґрунтовано необхідність формування soft skills у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців лабораторної діагностики. Проаналізовано нормативно-правові документи та вітчизняні і зарубіжні наукові дослідження щодо змістового трактування поняття “soft skills”. Виокремлено спільні сутнісні ознаки багатьох визначень поняття “soft skills”: це поєднання компетентностей, особистісних якостей, навичок, умінь і дій; це багатогранне соціокультурне й педагогічне явище. Наголошено, що формування “м’яких” навичок студентів закладу вищої освіти у контексті професійної підготовки залежить від політики освітнього закладу. Визначено ряд основних тенденцій у вимогах роботодавців до потенційних працівників: зростання ролі soft skills, зміна балансу між hard та soft skills, індивідуалізація вимог роботодавців.

Запропоновано аналіз отриманого досвіду українських закладів вищої освіти, зокрема у складі групи експертів з акредитації освітніх програм, щодо формування “м’яких” навичок у майбутніх фахівців в умовах закладу вищої освіти. Визначено три групи закладів вищої освіти: до першої групи увійшли заклади вищої освіти, які мають чіткі політики та процедури розвитку “м’яких” навичок студентів і працівників закладів вищої освіти; до другої групи увійшли ті заклади вищої освіти, які визнають необхідність розвитку “м’яких” навичок на інституційному рівні, однак мають разові та спорадичні заходи для такого розвитку; до третьої групи належать заклади вищої освіти, які не мають політики та процедур розвитку “м’яких” навичок.

Виокремлено та схарактеризовано окремі методи та методики, які доцільно використовувати для формування “м’яких” навичок у майбутніх фахівців лабораторної діагностики: проєктні методи, методики інтерактивного навчання, метод кейсів, менторство та коучинг, наставництва, коучинг.

Ключові слова: фахівці лабораторної діагностики, “м’які” навички, компетентності, професійна підготовка.

Постановка проблеми. Вітчизняні та зарубіжні науковці спрямовують свої дослідження на вивчення необхідних навичок майбутніх фахівців різної сфери, які уможливають їхню ефективну професійну діяльність, незалежно від здобутого фаху, та сприяють підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці.

Теоретики і практики суголосні в поглядах про важливість формування та розвитку soft skills здобувачів вищої освіти як важливого компонента їхньої професійної підготовки, а також – це запорука успішного працевлаштування та кар'єрного росту. Саме тому теоретико-практичні аспекти формування soft skills здобувачів вищої освіти мають бути провідними серед основних питань організації освітнього процесу сучасного закладу вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування soft skills займає чільне місце у професійній підготовці майбутніх фахівців лабораторної діагностики. У Стандарті фахової передвищої освіти професійної підготовки фахівців спеціальності “Технології медичної діагностики та лікування” серед визначених результатів навчання акцентовано увагу на таких: дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді, спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності (РН 5); застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності (РН 6) [8].

Мета дослідження. На основі теоретико-практичного аналізу вітчизняних наукових досліджень виокремити особливості формування soft skills у майбутніх фахівців лабораторної діагностики.

Виклад основного матеріалу. Вітчизняні дослідники апробують різні підходи до трактування змісту поняття “м’які навички” [4; 1]. Провідним критерієм у цьому науковці визначають формування компетентностей та загальних якостей майбутніх фахівців різних галузей і спеціалізацій. Отож поняття “м’які навички” є суголосним з такими термінами, як: “навички успішності”, “універсальні навички”, “метапредметні навички”, “гнучкі навички”, “соціальні навички” тощо.

Купрієвич В. зазначає: Soft skills – це навички, які допомагають у процесі соціалізації на будь-яких етапах. Це і комунікативні вміння, і навички міжособистісного спілкування; це успішне ведення переговорних процесів, злагоджена робота в команді, чесність, оптимізм, гнучкість, креативність, мотивація, емпатія. Автор стверджує, що володіння цими навичками дає можливість бути успішним фахівцем, професіоналом незалежно від специфіки діяльності або напрямку, в якому працює кожна людина [4, с. 18, 19].

Отже, кожне з проаналізованих понять має певні смислові відмінності, однак спільною для усіх особливістю є надпрофесійність. Аналіз змісту поняття “soft skills” виокремлює такі сутнісні ознаки, спільні для багатьох визначень, запропоновані вітчизняними дослідниками:

- поєднання компетентностей, особистісних якостей, навичок, умінь і дій, які підтримують процес самореалізації майбутнього фахівця та мають індивідуальний характер щодо змісту, мети, тривалості та способу вияву;
- багатогранне соціокультурне й педагогічне явище, що виникає завдяки цілісності освітнього процесу та особистісного досвіду і створює умови для професійного успіху у практичній діяльності.

Краснощок І. наголошує: всебічне проведення аналізу наукових публікацій,

прогнозів Всесвітнього економічного форуму щодо майбутнього робочих місць та результатів досліджень, проведених Європейською Бізнес Асоціацією в Україні, дало можливість виявити низку ключових тенденцій у вимогах роботодавців до потенційних працівників. Проаналізуємо їх.

1. Зростання ролі soft skills: роботодавці все більше цінують у кандидатів на роботу м'які навички (soft skills); саме soft skills – провідний чинник успіху в командній роботі, запорука вирішення складних завдань та адаптації до змін. Основна причина полягає в тому, що автоматизація рутинних процесів висуває нові вимоги до працівників, зокрема потребу в розвиненій креативності, адаптивності та здатності до постійного саморозвитку.

2. Зміна балансу між hard та soft skills. Тривалий час визначальним для фахівця були ґрунтовні знання в певній галузі. Сучасне суспільство спонукає роботодавців усе частіше шукати кандидатів, які поєднують як технічні навички, так і розвинені soft skills; саме дефіцит soft skills часто стає причиною труднощів адаптації молодих фахівців на робочому місці.

3. Індивідуалізація вимог роботодавців: вимоги роботодавців до навичок працівників стають все більш індивідуальними та залежать від специфіки діяльності компанії, її розміру та галузі; роботодавці все частіше використовують різноманітні інструменти для оцінки soft skills кандидатів на робоче місце, такі як кейсові завдання, групові дискусії, психологічні тести [3, с. 11–13].

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у 2020 р. запропонувало Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми. У Рекомендаціях зазначено, що “soft skills – це комунікативні навички, лідерство, відповідальність, вміння працювати в кризових ситуаціях, вміння вирішувати конфлікти, робота в команді, тайм-менеджмент, вміння логічно та системно мислити, а також креативність” [7, с. 20].

У 2019–2021 рр. проаналізовано досвід українських закладів вищої освіти, зокрема у складі групи експертів з акредитації освітніх програм. Результати дослідження наведено у Національній доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні. Зазначено, що до першої групи увійшли заклади вищої освіти, які мають чіткі політики та процедури розвитку “м’яких” навичок студентів і працівників закладів вищої освіти (ЗВО), підкріплені відповідними заходами та дієвими механізмами. До другої групи увійшли ті ЗВО, які визнають необхідність розвитку “м’яких” навичок на інституційному рівні, однак мають разові та спорадичні заходи для такого розвитку. Третя група – заклади вищої освіти, які не мають політики та процедур розвитку “м’яких” навичок, а науково-педагогічні працівники не поінформовані про їхній зміст та конкретні шляхи розвитку [5].

У “Рекомендаціях щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми” наголошено, що “...ЗВО повинен мати свою політику стосовно розвитку цих навичок у своїх здобувачів вищої освіти та викладачів; кожен заклад вищої освіти повинен розробити систему професійного розвитку та підвищення кваліфікації, яка зумовлює співпрацю з працедавцями та випускниками, впливає на

репутаційний капітал ЗВО” та “позитивною практикою є формування soft skills при вивченні конкретних дисциплін, однак не вичерпується лише цим, бо також може відбуватися в межах загальних та фахових дисциплін” [7, с. 21].

Отож ми стверджуємо, що формування “м’яких” навичок студентів ЗВО у контексті професійної підготовки залежить від політики закладу вищої освіти. На нашу думку, одним із позитивних результатів є послідовне формування “м’яких” навичок як у межах окремих освітніх компонентів (обов’язкових і вибіркових дисциплін), так і через позааудиторну діяльність закладів вищої освіти. Цінним джерелом для аналізу та подальшого вивчення практик розвитку м’яких навичок у ЗВО є відкриті акредитаційні справи, зокрема матеріали самооцінювання освітніх програм та експертні висновки.

У Національній рамці кваліфікацій характеристика 6-го та 7-го рівнів, що відповідають бакалаврському та магістерському ступеням вищої освіти, зазначено про формування: “критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання” та “критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань” у здобувачів вищої освіти у формулюванні дескриптора “знання” [6].

Дескриптор “автономія та відповідальність” передбачає “спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що звертають увагу на соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп”; “управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; оцінювання результатів діяльності команд та колективів” [2].

Аналіз дескрипторів Національної рамки кваліфікацій дає змогу виокремити такі “м’які” навички здобувачів вищої освіти, як критичне мислення, відповідальність, уміння приймати рішення тощо. У сучасних наукових дослідженнях пропонувано різні підходи та методики розвитку soft skills. Водночас варто зазначити, що освітній процес у закладах вищої освіти наразі ще не передбачає універсальних технологій для їх ефективного формування.

Для успішного впровадження інноваційних освітніх технологій, орієнтованих на розвиток “м’яких” навичок у майбутніх кваліфікованих фахівців, потрібно застосовувати методики, які інтегрують технічні знання з формуванням соціальних та особистісних компетентностей. Аналіз зарубіжних джерел дає можливість виокремити деякі методи та методики, які, на нашу думку, доцільно використовувати для формування “м’яких” навичок у майбутніх фахівців лабораторної діагностики [9–12]. Проаналізуємо їх зміст.

Проектні методи є одним із ефективних інструментів розвитку soft skills. Такі навички, як ефективна комунікація, критичне мислення, робота в команді, адаптивність, організаційна гнучкість, тайм-менеджмент, ініціативність, лідерство та здатність вирішувати проблеми, є головними для успішного професійного становлення на сучасному ринку праці.

Методики інтерактивного навчання становлять важливу складову сучасної професійної освіти, оскільки сприяють активному формуванню “м’яких” навичок у майбутніх фахівців. Серед найбільш дієвих форм роботи можна виокремити: групові дискусії, дебати, рольові ігри, мозкові штурми, симуляційні вправи, а також менторські й коучингові підходи.

Метод кейсів передбачає навчання через аналіз конкретних ситуацій з реального економічного, соціального чи бізнес-середовища. Учасники освітнього процесу вивчають ситуацію, визначають суть проблеми, генерують можливі варіанти рішень і обирають найоптимальніший. Зміст кейсів може бути як реальним, так і наближеним до реального контексту.

Менторство та коучинг також є результативними стратегіями формування м’яких навичок. Вони допомагають не лише опанувати фахову теорію, а й успішно соціалізуватися у професійному середовищі, навчитися працювати в команді, налагоджувати ефективну комунікацію, долати труднощі та приймати виважені рішення.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти може бути впроваджена *система наставництва*, у якій випускники або фахівці-практики є менторами для здобувачів освіти. У межах такої співпраці проводять семінари, тренінги, індивідуальні консультації, а також передається практичний досвід.

Коучинг, своєю чергою, є не лише окремою методикою, а й способом управління, взаємодії з людьми та філософією розвитку особистості. Його мета – розкриття внутрішнього потенціалу здобувача освіти для досягнення найвищої ефективності. Головним завданням коуча є підтримка впевненості в силах учнів, формування реалістичної самооцінки, а також сприяння розвитку мотивації до навчання та відповідальності за власний освітній процес.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, якісна професійна підготовка майбутніх фахівців лабораторної діагностики повинна містити формування комплексу “м’яких” навичок, що є невід’ємною частиною компетентності фахівця у будь-якій сфері. Soft skills дедалі частіше стають вирішальними під час відбору персоналу як у бізнес-структурах, так і в освітніх установах та інших організаціях, де важливу роль відіграє ефективна комунікація з колегами та клієнтами. Вважаємо, що “м’які” навички потрібні у будь-якій професійній діяльності, тому їх потрібно цілеспрямовано формувати у школярів та інтенсивно розвивати у студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти. Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у розробці методичних порад та рекомендацій щодо використання сукупності методів і методик для формування комплексу “м’яких” навичок майбутніх фахівців лабораторної діагностики.

1. Бородіна Н. А., Чеберячко С. І., Шевчук Н. А. Формування навичок soft skills та принципів академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти при викладанні дисциплін зі спеціальності “Цивільна безпека”. ВІСТІ Донецького гірничого інституту. 2020. № 2 (47). С. 206–214. URL: <https://jdmi.donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/2.14.pdf>.
2. Длугунович Н. А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців. Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. 2014. № 6. С. 239–242.
3. Краснощок І. П. Від hard до soft: Як м’які навички змінюють вимоги роботодавців до випускників ЗП(ПТ)О. Soft skills – навички ХХІ століття. Що найбільш за все цінують роботодавці : зб. тез Всеукр. наук.-практ. вебінару за підсумками дослідно-експериментальної роботи з теми “Формування м’яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти” 07.11.2024 р. / за наук. ред. проф. Л. М. Сергєєвої. Чернівці : Вид. дім “Букрек”, 2024. С. 11–13. URL: <https://mehovschic.ptu.org.ua/?p=14990>.
4. Купрієвич В. О. SOFT SKILLS – необхідний компонент підготовки здобувачів освіти. Soft skills – навички ХХІ століття. Що найбільш за все цінують роботодавці : зб. тез Всеукр. наук.-практ. вебінару за підсумками дослідно-експериментальної роботи з теми “Формування м’яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти” 07.11.2024 р. / за наук. ред. проф. Л. М. Сергєєвої. Чернівці : Вид. дім “Букрек”, 2024. 50 с. URL: <https://mehovschic.ptu.org.ua/?p=14990>.
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>.
6. Національна рамка кваліфікацій. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>.
7. Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми. Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 р.: ТОВ “Український освітянський видавничий центр «Оріон»”. Київ, 2020. 66 с.
8. Стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування освітньо-професійного ступеня “фаховий молодший бакалавр”, 30.06.2023. URL: <https://osvita.ua/legislation/faxova-peredvyshha-osvita/89524/>.
9. Heckman J. J., Kautz T. Hard evidence on soft skills. Labour Economics. 2012. No. 19(4). P. 451–464. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2012.05.014>.

10. Robles M. M. Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business Communication Quarterly*. 2012. No. 75(4). P. 453–465. DOI: <https://doi.org/10.1177/1080569912460400>.

11. Grant A. M. The efficacy of executive coaching in times of organisational change. *Journal of Change Management*. 2014. No. 14(2). P. 258–280. DOI: <https://doi.org/10.1080/14697017.2014.913053>.

12. European Commission. Soft skills for employability: Research and policy review. Publications Office of the European Union. 2018. DOI: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5ac9a9b5-1f82-11e8-ac73-01aa75ed71a1>.

References

1. Borodina, N. A., Cheberiachko, S. I., & Shevchuk, N. A. (2020). Formuvannia navychok soft skills ta pryntsyviv akademichnoi dobrochesnosti u здобувачів високої освіти при викладанні дисциплін зі спеціальності “Тсyвiл’на безпека” [Development of soft skills and principles of academic integrity in higher education applicants during the teaching of disciplines in the specialty “Civil Safety”]. *VISTI Donets’koho hirnychoho instytutu*, 2 (47), 206–214. Retrieved from <https://jdmi.donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/2.14.pdf> [in Ukrainian].

2. Dluhunovych, N. A. (2014). Soft skills iak neobkhidna skladova pidhotovky IT-fakhivtsiv. [Soft skills as an essential component in the training of IT specialists]. *Visnyk Khmel’nyts’koho natsional’noho universytetu. Tekhnichni nauky*, 6, 239–242 [in Ukrainian].

3. Krasnoshchok, I. P. (2024). Vid hard do soft: Yak m’iaki navychky zminiuiut’ vymohy robotodavtsiv do vypusknikiv ZP(PT)O [From hard to soft: How soft skills are changing employers’ expectations for vocational education graduates]. Soft skills – navychky XXI stolittia. Scho najbil’she za vse tsiniuiut’ robotodavtsi : zb. tez Vseukr. nauk.-prakt. vebinaru za pidsumkamy doslidno-eksperymental’noi roboty z temy “Formuvannia m’iakykh navychok (soft skills) majbutnikh kvalifikovanykh robitnykiv v osvith’omu seredovyschi zakladu profesijnoi (profesijno-tekhnichnoi) osvity” 07.11.2024 r. / za nauk. red. prof. L. M. Serheievoi. Chernivtsi : Vyd. dim “Bukrek”, 11–13. Retrieved from <https://mehovschic.ptu.org.ua/?p=14990> [in Ukrainian].

4. Kuprievych, V. O. (2024). Soft skills – neobkhidnyj komponent pidhotovky здобувачів освіти. Soft skills – navychky XXI stolittia [Soft skills – a necessary component of education seekers’ training. In Soft Skills – 21st Century Skills]. Scho najbil’she za vse tsiniuiut’ robotodavtsi : zb. tez Vseukr. nauk.-prakt. vebinaru za pidsumkamy doslidno-eksperymental’noi roboty z temy “Formuvannia m’iakykh navychok (soft skills) majbutnikh kvalifikovanykh robitnykiv v osvith’omu seredovyschi zakladu profesijnoi (profesijno-tekhnichnoi) osvity” 07.11.2024 r. / za nauk. red. prof. L. M. Serheievoi. Chernivtsi : Vyd. dim “Bukrek”. Retrieved from <https://mehovschic.ptu.org.ua/?p=14990> [in Ukrainian].

5. Natsional'na dopovid' pro stan i perspektivy rozvytku osvity v Ukraini (2021). [National Report on the State and Prospects for the Development of Education in Ukraine] : monohrafiia / za zah. red. V. H. Kremenii. Kyiv : KONVI PRINT. DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua> [in Ukrainian].
6. Natsional'na ramka kvalifikatsij [National Qualifications Framework]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij> [in Ukrainian].
7. Rekomendatsii schodo zastosuvannia kryterii otsiniuvannia iakosti osvitn'oi prohramy [Recommendations on the Application of Criteria for Evaluating the Quality of Educational Programs]. (2020). Zatverdzheno Natsional'nym ahentstvom iz zabezpechennia iakosti vyschoi osvity 17 lystopada 2020 r.: TOV "Ukrains'kyj osvitiants'kyj vydavnychyj tsentr «Orion»", Kyiv [in Ukrainian].
8. Standart fakhovoi peredvyschoi osvity zi spetsial'nosti 224 Tekhnolohii medychnoi diahnozyky ta likuvannia osvitn'o-profesijnoho stupenia "fakhovyy molodshyj bakalavr" [Standard of Professional Pre-Higher Education for Specialty 224 "Medical Diagnostic and Treatment Technologies" for the Professional Junior Bachelor Degree]. June 30, 2023. Retrieved from: <https://osvita.ua/legislation/fanova-peredvyshha-osvita/89524/> [in Ukrainian].
9. Heckman, J. J., & Kautz, T. (2012). Hard evidence on soft skills. *Labour Economics*, 19(4), 451–464. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2012.05.014> [in English].
10. Robles, M. M. (2012). Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business Communication Quarterly*, 75(4), 453–465. DOI: <https://doi.org/10.1177/1080569912460400> [in English].
11. Grant, A. M. (2014). The efficacy of executive coaching in times of organisational change. *Journal of Change Management*, 14(2), 258–280. DOI: <https://doi.org/10.1080/14697017.2014.913053> [in English].
12. European Commission. (2018). *Soft Skills for Employability: Research and Policy Review*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Retrieved from <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5ac9a9b5-1f82-11e8-ac73-01aa75ed71a1> [in English].

*Стаття: надійшла до редколегії 06.09.2025
доопрацьована 04.10.2025
прийнята до друку 21.10.2025*

SOFT SKILLS AS A COMPONENT OF HIGH-QUALITY TRAINING FOR FUTURE LABORATORY DIAGNOSTICS SPECIALISTS

Nataliia Meniv¹, Hanna Rizun², Mariia Vinyarska³

*Andrei Krupynskyi Lviv Medical Academy,
Doroshenko Str., 70, Lviv, Ukraine, UA-79000*

¹vinemn@ukr.net;

²gannarizun@gmail.com;

³vinarskamariaskl@gmail.com

The necessity of developing soft skills during professional training of future laboratory diagnostics specialists is substantiated. Regulatory documents, as well as national and international scientific studies on the conceptual interpretation of the term “soft skills”, are analyzed. Common essential characteristics of various definitions of “soft skills” are identified: they represent a combination of competencies, personal traits, skills, abilities, and actions; and they constitute a multifaceted sociocultural and pedagogical phenomenon.

It is emphasized that the formation of soft skills in students of higher education institutions, within the context of their professional training, depends on the educational institution’s policies. Several key trends in employers’ requirements for potential employees are identified: the growing importance of soft skills, the shifting balance between hard and soft skills, and the increasing individualization of employer expectations.

An analysis is proposed of the experience gained by Ukrainian higher education institutions, particularly within expert groups on educational program accreditation, concerning the development of soft skills in future professionals under the conditions of higher education institutions.

Three groups of higher education institutions are distinguished: the first group includes institutions with clear policies and procedures for developing soft skills among students and staff; the second group recognizes the necessity of soft skills development at the institutional level but implements only sporadic and one-time activities; the third group consists of institutions lacking any policies or procedures for soft skills development.

Specific methods and techniques suitable for developing soft skills in future laboratory diagnostics professionals are outlined and characterized: project-based methods, interactive learning techniques, case method, mentoring, and coaching.

Keywords: laboratory diagnostics professionals, soft skills, competencies, professional training.